

ADVIES

Advies van het College voor Geschillen Medezeggenschap Defensie aan de Commandant der Zeestrijdkrachten

naar aanleiding van een verzoek om advies inzake een tussen:

de Tijdelijke Reorganisatie Medezeggenschapscommissie Verhuizing Michiel Adriaanszoon de Ruyterkazerne (de TRMC Verhuizing MARKAZ, hierna: de TRMC)

en

de Commandant Marine Training Command (hierna: het HDE)

gerezen geschil over de voorgenomen maatregel(en) ten aanzien van aangelegenheden met betrekking tot het woon- en leefklimaat bij de diensteneheid en aangelegenheden met personele gevolgen wegens reorganisatie, verband houdende met de voorgenomen verhuizing van de marinierskazerne van Doorn naar Vlissingen.

Aard en inhoud van het geschil

De TRMC heeft het College om advies gevraagd ten aanzien van het voornemen tot verhuizing van de marinierskazerne van Doorn naar Vlissingen. Zij beroept zich daarbij op artikel 29, eerste lid onder d, BMD. Partijen verschillen van mening over de vraag of de behoeftstelling en/of de outputspecificatie (hierna: de OS) ten behoeve van de nieuw te realiseren kazerne te Vlissingen adviesplichtig is. En zo ja, dan vraagt de TRMC het College uit te spreken dat het besluit (tot verhuizing) in redelijkheid niet tot stand heeft kunnen komen, omdat het traject procedureel niet juist is doorlopen en omdat niet dan wel onvoldoende rekening is gehouden met de input van de TRMC.

Ter hoorzitting is het verzoek aangevuld, de TRMC stelt dan ook dat sprake is van een reorganisatie en dat de URD moet worden toegepast, hetgeen door het HDE wordt betwist.

Verloop van de procedure

Bij brief d.d. 10 april 2012 heeft de Minister van Defensie de Tweede Kamer geïnformeerd ten aanzien van zijn keuze om een nieuwe marinierskazerne, de Michiel Adriaanszoon de Ruyterkazerne (hierna: de MARKAZ), te realiseren op de locatie Buitenhaven bij Vlissingen, waarmee de huidige marinierskazerne te Doorn (de Van Braam Houckgeestkazerne, hierna: de VBHKAZ) zal sluiten. Ook het personeel dat is gelegerd in het logistiek-complex Maartensdijk valt onder dit besluit. Uit zijn brief d.d. 31 augustus 2012 aan de Tweede Kamer blijkt dat de Minister zijn besluit tot de bouw van een nieuwe marinierskazerne te Vlissingen heeft genomen. Dit besluit zal ertoe leiden dat een groot deel van de burger- en militaire ambtenaren, die gehuisvest zijn en/of vanuit Doorn werken, worden verplaatst naar Vlissingen. Het besluit tot verhuizing heeft gevolgen voor ca. 4500 Defensiemedewerkers met standplaats de VBHKAZ, waaronder in ieder geval ca. 2300 mariniers.

De nieuwe kazerne moet niet alleen voldoende ruimte bieden voor de activiteiten van de huidige populatie (in hoofdzaak operationele- en gereedstellingsactiviteiten van de mariniers, trainings- en opleidingscentrum van de mariniers en ondersteunende diensten) maar ook aan een KMAR-eenheid en gasteenheden. De MARKAZ moet toekomstbestendig - rekening houdende met een mogelijke (tijdelijke) uitbreiding van de bezetting met 50% - en duurzaam zijn.

De eerste stap in het proces betreft de vaststelling van een zogenoemd DMP-A document, waarin opgenomen de behoeftestelling van het CZSK ten aanzien van de MARKAZ. Dit document is op 24 augustus 2012 vastgesteld.

De volgende stap betreft het zogenoemde P(ublic)P(ivate)C(omperator)-onderzoek, waarmee invulling wordt gegeven aan het sourcingsbeleid van Defensie, inhoudende dat voor projecten groter dan € 25 miljoen wordt onderzocht welke wijze van publiek/private samenwerking voor de uitvoering van het beoogde project het meest geschikt is. Dit PPC-onderzoek heeft geleid tot de aanbeveling dat de aanbesteding van de realisatie en exploitatie van de MARKAZ op basis van een geïntegreerd contract zou moeten plaatsvinden, via DBFMO (Design, Build, Finance, Maintain and Operate), zie de eindrapportage d.d. 11 september 2013.

In oktober 2013 is gesignaleerd dat de behoeftestelling aanpassing behoefde vanwege het voornemen om ook de Defensiemedewerkers van de marinierskazerne te Rotterdam, de Van Ghentkazerne, in Vlissingen te plaatsen.

Op 15 november 2013 wordt door de Secretaris-Generaal besloten dat de MARKAZ als geïntegreerd DBFMO contract/dienst (onder bepaalde voorwaarden) zal worden aanbesteed en vraagt de S-G ter zake de CMC om advies, op grond van artikel 29 BMD. De CMC adviseert, onder voorwaarden, positief, zie haar brief d.d. 6 februari 2014. De CMC adviseert voorts dat tijdig een TRMC MARKAZ zal worden ingesteld, vanwege het verwachte samengaan van twee locaties, de marinierskazernes te Doorn en Rotterdam, in Vlissingen.

Bij brief d.d. 24 maart 2014 beslist de CDS dat het vervolgtraject, dus de uitvoering van het project MARKAZ, onder leiding van de C-CDC (vanaf oktober 2017 genoemd: C-DOSCO) zal plaatsvinden.

Het Korps Mariniers heeft inmiddels opdracht gegeven tot het doen van een (overwegend kwantitatief) onderzoek naar de effecten van de relocatie van de VBHKAZ naar de MARKAZ. De rapportage d.d. 3 november 2014 geeft aan dat de bereidheid om te verhuizen onder sommige groepen mariniers niet bijzonder groot is, maar dat de onvrede met de werkomstandigheden meeromvattend is dan de verhuizing. Het gaat ook over de vermeende achterblijvende beloning en een scheve privé-/werkbalans. Met aanvullende maatregelen zoals goede informatievoorziening over het besluit en de onderliggende argumenten en met maatregelen in de arbeidsvoorwaardelijke sfeer zou de verhuizing acceptabeler kunnen worden gemaakt, aldus de aanbeveling van de onderzoekers.

Uit de brief d.d. 26 januari 2015 van de Directeur Plannen aan de betrokken krijgsmacht delen blijkt o.a. dat opnieuw een herijking van de behoeftestelling nodig is en dat de raming van de exploitatielasten eveneens aanpassing behoeven (de geraamde bezuiniging ad 3 M€ is niet haalbaar).

Bij brief d.d. 16 april 2015 vraagt de vakorganisatie VBM de aandacht in de werkgroep Algemeen Personeelsbeleid voor het sourcingsproject MARKAZ. De VBM constateert dat nog steeds geen medezeggenschap is geformaliseerd. De VBM vraagt per direct om instelling van een TRMC en een LMC en het opstellen van een beleidsvoornemen in verband met het sourcingstraject en het daaraan gekoppelde URD-traject.

Bij brief d.d. 16 juni 2015 vraagt de Plaatsvervangend Commandant der Zeestrijdkrachten (hierna: de PC-ZSK) om herijking van de behoeftestelling van 26 januari 2015 voor wat betreft de huisvesting, de werkplekken, het KEK-gebouw, de faciliteiten en de stalling.

Bij brief d.d. 26 juni 2015 schrijft de directeur Arbeidsvoorwaarden (van de HDP) aan de werkgroep Algemeen Personeelsbeleid dat onder verantwoordelijkheid van de C-CDC het URD-traject zal worden gestart betreffende het vervallen van functies bij het CZSK en het CDC (sommige werkzaamheden van de ondersteunende diensten gaan over naar een marktpartij) en het creëren van nieuwe functies binnen het CDC voor de VAM-organisatie. Uiterlijk 1 september 2015 zal een beleidsvoornemen worden opgesteld en de TRMC (Verhuizing) worden ingesteld. De medezeggenschap ten aanzien van de aangelegenheden betreffende het woon- en leefklimaat op de toekomstige locatie wordt belegd bij een in te stellen LMC.

De behoeftestelling MARKAZ heeft aanpassing vanwege de huisvesting van een aantal eenheden, die nu verblijven op de huidige Marinekazerne Vlissingen (CLAS/NATRES, DMO/toezichthouders Defensie Leveranciers, KMAR/Doorlaatpost Vlissingen), zie de brief van de Directeur Plannen aan de projectdirecteur MARKAZ d.d. 9 oktober 2015.

Op 5 november 2015 wordt de LMC MARKAZ ingesteld. Deze LMC zal vanwege geen bemensing nooit een actief bestaan gaan leiden.

De Commandant van de VBHKAZ uit zijn zorgen bij de PC-ZSK ten aanzien van de vaar-/wal-verhouding van het L(ogistieke)D(ienst)V(erzorging)-personeel, het vergunninghouderschap en de vorming van het kazernecommando met daarbij behorende faciliteiten (niet gedateerde brief). Ten aanzien van het kazernecommando merkt de Commandant op dat dit het domein van het CZSK is en dat de inrichting ervan gevolgen heeft voor functies en arbeidsplaatsen.

Op 15 februari 2016 wordt door de PC-ZSK het beleidsvoornemen d.d. 21 januari 2016 inzake Verhuizen VBHKAZ te Doorn naar de MARKAZ te Vlissingen gemeld aan de werkgroep REO. De samenvoeging van de VBHKAZ en de Van Ghentkazerne wordt in dit beleidsvoornemen niet genoemd, dit is niet meer aan de orde. Bij het beleidsvoornemen is gevoegd het Instellingsbesluit van de TRMC Verhuizing MARKAZ, die tot taak heeft de medezeggenschap uit te oefenen 'ten aanzien van aangelegenheden betreffende de verhuizing van het personeel naar Vlissingen', zie het Instellingsbesluit d.d. 5 februari 2016.

De CDS schrijft middels zijn nota d.d. 17 juni 2016 aan de Commandanten van de Defensieonderdelen over legeringsproblematiek. Alle legering binnen Defensie moet naar een nieuwe standaard, inhoudende 1-persoonskamers voor alle categorieën (behalve bij vorming 2-persoonskamers) en 1 paarse inrichting, te realiseren voor 1 januari 2019.

Een werkgroep bestaande uit een delegatie uit de hoofdirectie F&C en uit het CZSK heeft op vele punten kritiek op het project MARKAZ en wijst op risico's. Zie de verslagen van gesprekken die hebben plaatsgevonden op 23 januari 2017.

In zijn nota betreffende de stand van zaken project MARKAZ van 23 maart 2017, gericht aan de PC-ZSK, wijst de Kolonel der Mariniers in zijn hoedanigheid van voorzitter van de werkgroep MARKAZ erop dat de TRMC, die in februari 2017 is opgestart, heeft aangegeven dat zij van mening is dat ze te laat is betrokken in het proces en dat de aanbesteding al is opgestart zonder dat de TRMC de OS heeft kunnen beoordelen. De OS is opgesteld en in december 2016-januari 2017 voor een tweede keer beoordeeld door expertteams.

Als bijlage bij deze nota is gevoegd een document met zorgpunten over de OS.

De bijlage bij de nota d.d. 27 maart 2017 van de projectdirecteur MARKAZ aan de PC-ZSK bevat de stand van zaken maart 2017 van de OS.

De PC-ZSK vraagt de CDS om aanpassingen in de OS (brief d.d. 20 april 2017, met bijlage bevindingen). Er wordt expliciet melding gemaakt van de behoefte aan voorzieningen voor een groot aantal binnenslapers en de daaraan verbonden kosten.

Bij e-mailbericht van 9 mei 2017 vraagt de coördinator overlegzaken CZSK aandacht voor de wijze waarop de medezeggenschap ten aanzien van het project MARKAZ is belegd, aangezien er drie instellingsbesluiten zijn: TRMC Sourcing MARKAZ (CDC), LMC Woon- en leefklimaat (CDC) en TRMC Verhuizing MARKAZ (CZSK). Hierbij wordt ook opgemerkt dat de LMC niet gevuld is en de facto niet bestaat.

Op 20 juni 2017 wordt het addendum op het Instellingsbesluit TRMC Verhuizing MARKAZ door de PC-ZSK vastgesteld. De Commandant Marine Training Command wordt benoemd tot het HDE en voorzitter van de overlegvergadering. Deze TRMC is nu ook bevoegd tot behandeling van aangelegenheden over woon-, werk- en leefklimaat MARKAZ. Het instellingsbesluit LMC MARKAZ wordt ingetrokken.

Het verzoek van de TRMC tot opschorting van de aanbesteding totdat tussen partijen overeenstemming is over de OS wordt niet gehonoreerd, zie de brief d.d. 20 juni 2017 van de TRMC en het antwoord daarop van het HDE d.d. 28 juni 2017.

Op 4 juli 2017 vindt overleg tussen partijen plaats over het (geweigerde) opschortingsverzoek, vertragingen in het proces van het project Verhuizing MARKAZ, de datum waarop het HDE het advies van de TRMC wil ontvangen (1 september 2017), het concept voorlopig reorganisatieplan (hierna: c-VRP).

Op 26 juli 2017 reageert de Directeur Plannen op de bevindingen van de PC-ZSK d.d. 20 april 2017 ten aanzien van de OS, stellende dat een moderne, functionele, duurzame en toekomstbestendige kazerne zal worden gerealiseerd.

De TRMC brengt advies uit (ten aanzien van de behoeftestelling en/of de OS) op 21 september 2017. De TRMC is van mening dat de herijkte behoeftestelling geen realistische weergave is van de daadwerkelijke behoefte. Verder worden achttien concrete zorgpunten genoemd met daaraan gekoppeld deeladviezen over mogelijke oplossingen.

De PC-ZSK leidt het advies van de TRMC door naar de CDS, vergezeld van zijn reactie erop (brief d.d. 27 oktober 2017). De PC-ZSK stelt voor een aantal wijzigingen in de vastgoedvoorziening uit eigen budget te betalen.

Bij brief d.d. 15 december 2017 antwoordt de CDS aan de PC-ZSK dat zijn uitgangspunt blijft de realisatie van een moderne, functionele, duurzame en toekomstbestendige kazerne, geschikt voor de bedrijfsvoering ('fit for purpose'). De vastgestelde behoeftestelling voldoet naar de mening van de CDS. De meeste, door de PC-ZSK voorgestelde, wijzigingen worden niet overgenomen.

Bij brief d.d. 14 februari 2018 reageert de CDS in de richting van het HDE op het advies van de TRMC. Hij neemt het standpunt in dat de huidige OS tegemoet komt aan een groot deel van de zorgpunten van de TRMC. Voortschrijdende inzichten hebben geleid tot aanpassingen, andere punten zijn door de tijd achterhaald of vallen buiten de Defensienormeringen, aldus de CDS.

Op 20 februari 2018 bericht de C-DOSCO aan de Projectdirecteur MARKAZ dat de laatste wordt belast met de uitvoering van het VRP d.d. 20 februari 2018 inzake de oprichting Kazernecommando (CZSK) en Exploitatiemanagement MARKAZ (DOSCO) en opheffen uit te besteden functies. Uit het VRP blijkt dat is besloten dat de rol van Kazernecommando wordt gescheiden van het exploitatiemanagement. Deze reorganisatie heeft gevolgen voor 54 arbeidsplaatsen (47 militaire en 7 burgerarbeidsplaatsen), naast het vervallen van 39 arbeidsplaatsen als gevolg van het af te sluiten geïntegreerde contract met marktpartijen.

Standpunt van partijen

Standpunt van de TRMC

De TRMC stelt zich primair op het procedurele standpunt dat zij niet beschikt over alle relevante informatie, in het bijzonder ontbreekt de integrale OS. De wel ontvangen informatie is onvoldoende, fragmentarisch en te laat verstrekt. Het aangewezen HDE is, gelet op de samenstelling van de TRMC, niet de juiste persoon om mee te overleggen. Verder is het advies te laat gevraagd, in ieder geval niet op een zodanig tijdstip dat het van wezenlijke invloed kon zijn op de voorgenomen maatregel.

Subsidiar stelt de TRMC inhoudelijk dat met de OS (voor zover bij de TRMC bekend) in het geheel geen sprake kan zijn van een modern, functioneel, duurzaam en toekomstbestendig kazernecomplex.

Gelet op het voormelde is de TRMC van mening dat het bevoegde gezag niet in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

Ten aanzien van het primair gestelde wijst de TRMC op het volgende. Het besluit van de Minister dat de marinierskazerne wordt verplaatst van Doorn naar Vlissingen dateert van 10 april 2012. De TRMC is ingesteld vanwege medezeggenschap in verband met aangelegenheden betreffende de verhuizing van het personeel. Het Instellingsbesluit dateert van 5 februari 2016, de aanpassing van het Instellingsbesluit waardoor de TRMC ook medezeggenschap heeft ten aanzien van aangelegenheden betreffende het woon-, werk- en leefklimaat bij de MARKAZ dateert van 20 juni 2017.

Op de behoeftestelling uitmondende in de OS, heeft de TRMC dus geen noemenswaardige invloed kunnen uitoefenen, aangezien de eisen voor de realisatie van de MARKAZ, blijkende uit de diverse documenten, vóór de instelling van de TRMC al zijn geformuleerd, dus zonder reële, voorafgaande inbreng van enig medezeggenschapsorgaan. Uit de adviezen die het College eerder heeft gegeven kan worden afgeleid dat de medezeggenschap ook in de studiefase (informeel) moet worden betrokken, zodat zij op dat moment, tijdig, al inbreng kan hebben ('meedenken vanuit expertise bij het gehele proces').

Ook in formele zin is de TRMC te laat betrokken in het proces. Het addendum op het Instellingsbesluit TRMC dateert van 20 juni 2017, ruim nadat duidelijk was geworden dat de ingestelde LMC (5 november 2015) niet actief bleek te zijn.

Het overleg tussen partijen is feitelijk pas gestart in januari 2017. Nota's en brieven met betrekking tot de stand van zaken aangaande de MARKAZ, de behoeftestelling en de OS zijn de TRMC niet formeel aangeboden. Er is geen sprake van een formele adviesaanvraag, evenmin is formeel overleg gevoerd over de MARKAZ.

Ook op dit moment beschikt de TRMC niet over alle relevante informatie voor het vervullen van haar taak.

De TRMC stelt voorts dat het advies niet op een dusdanig moment is gevraagd dat het van wezenlijke invloed kon zijn, omdat door het bevoegde gezag voortdurend wordt gesuggereerd dat de TRMC te laat is, want de OS is al overeengekomen, extra wensen van de medezeggenschap kunnen niet meer worden gehonoreerd omdat de OS al is goedgekeurd.

Ten aanzien van de inhoud stelt de TRMC dat met de huidige OS de MARKAZ niet 'fit for purpose', laat staan modern, duurzaam en toekomstbestendig kan zijn. Het bevoegde gezag heeft slechts één zorgpunt van de TRMC gehonoreerd, ten aanzien van het advies over het wachtgebouw KMAR. De overige punten worden zonder verdere onderbouwing afgewezen. De CDS geeft slechts aan dat: 'is in voorzien, is boven de Defensienorm, is een aangelegenheid voor de marktpartij, is achterhaald door de tijd'.

Samengevat wordt door de TRMC gesteld dat onvoldoende rekening is gehouden met het bijzondere karakter van het Korps Mariniers, de normen en behoeften van dit Korps wijken af van de gebruikelijke normen binnen de krijgsmacht en dat de adviezen van de TRMC zonder enige argumentatie ter zijde zijn geschoven.

De TRMC heeft voorts twijfels bij de gekozen constructie PPS, omdat die veel financiële risico's behelst. De Rijksoverheid is inmiddels gestopt met deze vorm van samenwerking bij projecten. Dit maakt dat de voorwaarden van de PPS en ook van de OS zelf extra kritisch moeten worden bezien, omdat achteraf bijstellen vaak slechts mogelijk is tegen aanzienlijke meerkosten.

De TRMC is van mening dat meer nader onderzoek nodig is alvorens definitief kan worden besloten.

specifieke bezwaren van de TRMC hebben betrekking op¹:

de accommodatie (schaarste en kwaliteit), gelet op het verwachte aantal boordslapers en het niet anticiperen op het nieuwe legeringsbeleid (naar de standaard van éénpersoonskamers), onvoldoende parkeerfaciliteiten, ondermaatse sportfaciliteiten, de doorlooptijden van de bedrijfskantine, onvoldoende recreatieve voorzieningen voor de bemanning, het ontbreken van voldoende beveiligde opslagmogelijkheden voor (privé-)spullen, ondeugdelijke stalling voor militaire voertuigen, niet-flexibele locatiebeveiliging, het ontbreken van adequate trainingsfaciliteiten en oefenlocaties in de omgeving van Vlissingen, waardoor voor effectieve training geregeld moet worden uitgeweken naar

---

¹ De opsomming is niet volledig, zie hiervoor het verzoekschrift van de TRMC

andere Defensielocaties, de havenfaciliteiten en landingsstranden zijn onvoldoende afgestemd op de behoeftes van de mariniers (aanmeren en beveiliging).

Verder ontbreken (nog) de benodigde vergunningen voor het houden van oefeningen op locatie (geluids- en milieuoverlast voor omgeving) en is geen allesomvattende RI&E gehouden (voor mens en milieu, ook relevant vanwege de huidige bestemming van het terrein en de daarop gesitueerde bedrijven).

Ter zitting vult de TRMC haar verzoek aan. Zij stelt dan uitdrukkelijk dat ook sprake is van een reorganisatie en dat het URD-traject met haar moet worden doorlopen. In dit verband is van belang dat in februari 2018 een VRP is vastgesteld met personele gevolgen voor militairen en burgermedewerkers in verband met de scheiding van het kazernecommando (CZSK) en het exploitatiemanagement (DOSCO).

Standpunt van het HDE

Het HDE is van mening dat het standpunt van de TRMC onjuist is. Voor het uitoefenen van medezeggenschap in verband met aangelegenheden met betrekking tot de verhuizing van personeel naar de MARKAZ is de TRMC Verhuizing MARKAZ ingesteld.

Voor de effectuering van medezeggenschap over de personele gevolgen van de reorganisatie in verband met de gevolgen van het sourcingstraject is een tweede TRMC ingesteld, de TRMC MARKAZ Zeeland. Deze TRMC oefent medezeggenschap uit in het kader van de toepassing van de URD en het vaststellen van een c-VRP, gelet op het opheffen van functies in de ondersteunende diensten als gevolg van de aanbesteding.

Voor de medezeggenschap ten aanzien van aangelegenheden betreffende het woon- en leefklimaat bij de MARKAZ is aanvankelijk een LMC ingesteld. Omdat deze LMC feitelijk nauwelijks heeft gefunctioneerd, is besloten de TRMC Verhuizing MARKAZ ook bevoegd te maken tot het uitoefenen van medezeggenschap ten aanzien van aangelegenheden inzake het woon – en leefklimaat bij de MARKAZ, hoewel op grond van het BMD een TRMC niet bevoegd is met betrekking tot deze aangelegenheden.

Het bevoegde gezag stelt het bestaansrecht van de TRMC evenwel niet ter discussie.

Op grond van het Instellingsbesluit en het daarbij behorende addendum is de Commandant Marine Training Command benoemd tot HDE ten behoeve van het overleg met de TRMC.

De behoeftestelling is opgenomen in het zogenoemde DMP-A document van 24 augustus 2012. Dit document is opgesteld ten behoeve van het overleg en de besluitvorming van de Minister van Defensie met de Tweede Kamer. Het DMP-proces betreft politieke besluitvorming/operationele noodzaak, in deze fase is op grond van het BMD geen rol voor de medezeggenschap weggelegd.

De daaruit voortvloeiende OS is op 26 april 2016 door de C-CDC vastgesteld en vervolgens goedgekeurd door de Stuurgroep MARKAZ. Alle belanghebbenden zijn in deze Stuurgroep vertegenwoordigd. Vervolgens is de OS onderworpen aan een tweede beoordeling door expertgroepen, waarna de OS voor (informeel) advies is voorgelegd aan de TRMC. Dat de informatieverstrekking aan de TRMC over de OS niet sneller en meer structureel heeft plaatsgevonden, wordt veroorzaakt doordat het enige tijd heeft geduurd voordat de medezeggenschap is ingericht en geactiveerd. Het feit dat voor deze aangelegenheid een LMC was ingesteld die nauwelijks heeft gefunctioneerd, is hieraan ook debet. Uit het uitgebrachte advies blijkt echter dat de TRMC goed was geïnformeerd. Het betreft geen formele adviesaanvraag op grond van artikel 29 BMD aangezien de OS ook onderdeel uitmaakt van het DMP-proces. Het bevoegde gezag heeft de medezeggenschap echter in de gelegenheid gesteld om informeel mee te denken en te adviseren over de OS. Het advies van de TRMC is vervolgens door de CDS beoordeeld en in de besluitvorming betrokken. De CDS heeft tot slot ook een gemotiveerde reactie op het advies gegeven

Gelet op het voormelde meent het HDE dat de TRMC is geïnformeerd over en betrokken bij de besluitvorming ten aanzien van de OS.

Het HDE herkent zich niet in de kritiek van de TRMC dat de MARKAZ niet 'fit for purpose' zal zijn, hij verwijst dienaangaande naar het advies van de TRMC waarin is opgenomen dat de projectgroep MARKAZ een goede doorvertaling heeft gemaakt van de behoeftestelling in een gedetailleerde OS. Voorts: 'Een aantal aspecten heeft geleid tot de vraag naar gedetailleerde uitleg, die inmiddels ook is gegeven. Enkele details dienen nog te worden gezien op een andere uitwerking in de OS.'

In de bijlage bij het verweerschrift stelt het bevoegde gezag dat, direct nadat de CMC in 2014 heeft geadviseerd over de voorgenomen maatregel van de Bestuursraad van Defensie inzake de aanbesteding als geïntegreerd DBFMO-contract/dienst, stappen zijn gezet om de medezeggenschap over aangelegenheden betreffende het woon- en leefklimaat te formaliseren. Tussen 13 februari 2014 en 16 september 2015 zijn de projectdirecteur MARKAZ en de C-MTC acht keer bijeen gekomen, waarbij het formaliseren van de medezeggenschap ook ter sprake is geweest. Dit heeft geresulteerd in de instelling van de TRMC (15 februari 2016) en de LMC (5 november 2015). De taken en bevoegdheden van beide medezeggenschapsorganen waren duidelijk bij betrokkenen. Begin 2017 zijn er signalen dat de informatie-uitwisseling en afstemming niet optimaal verloopt, waardoor onrust is ontstaan bij het personeel. Daarop is besloten dat de TRMC ook bevoegd wordt gemaakt om de aangelegenheden ten aanzien van het woon- en leefklimaat op de MARKAZ te behandelen, zodat de LMC kon worden opgeheven (addendum 20 juni 2017).

De TRMC die feitelijk in functie is sinds 15 februari 2017 heeft vanaf dat tijdstip alle informatie ontvangen van de Projectdirectie MARKAZ en/of van de betrokken experts, die nodig is voor de uitoefening van haar taak. Daarvoor zijn andere medezeggenschapscommissies betrokken geweest (LMC).

In 2015 is de Projectdirectie begonnen met het vullen van de OS, op 28 juni 2017 is de TRMC door het HDE om informeel advies over de OS gevraagd.

Ten aanzien van de concrete kritiekpunten van de TRMC wijst het HDE erop dat een groot aantal ervan betrekking heeft op de behoeftestelling in het algemeen en de normeringen. Het advies van de TRMC kan echter uitsluitend betrekking hebben op de verhuizing en het woon- en leefklimaat. Het staat de TRMC uiteraard vrij om ook te adviseren over eerstgenoemde onderwerpen, maar het staat het HDE en de CDS vrij om aan dergelijke adviezen geen gehoor te geven.

Met betrekking tot de onderwerpen parkeerfaciliteiten, bedrijfskantine doorlooptijden en PGU-opslag/kledingservicepunt is sprake van aangelegenheden die betrekking hebben op het woon- en leefklimaat. Voor de opmerkingen over de overige onderwerpen – fit for Purpose, faciliteiten gastenheden en medegebruikers, voorzieningen elektrisch opladen, recreatieve voorzieningen bemanning, beveiligde opslagvoorziening privé-fietsen, accommodatie legering, wachtgebouw/doorlaatpost KMAR, stalling militaire voertuigen, trainingsfaciliteiten, kantooraccommodatie, havenfaciliteiten, vergunningen en oefenterreinen, geldt dat die betrekking hebben op onderwerpen die ofwel zijn opgenomen in en/of een relatie hebben met de behoeftestelling, ofwel niet vallen onder de genoemde aangelegenheden die betrekking hebben op het woon- en leefklimaat.

Ten aanzien van het standpunt van de TRMC dat sprake is van een reorganisatie waardoor partijen alsnog het URD-traject moeten gaan volgen, wijst het HDE erop dat voor de operationele eenheden geen sprake is van een reorganisatie. Deze eenheden verhuizen naar Vlissingen maar blijven als zodanig als eenheden in stand, organisatorische wijzigingen zoals bedoeld in de URD zijn er niet.

Behandeling ter zitting

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op de zitting van 13 juli 2018. Van deze behandeling ter zitting is een verslag gemaakt, dat hier als ingelast dient te worden beschouwd.

Overwegingen van het College

Het College is gevraagd te adviseren over de formele bevoegdheden van de TRMC, de informatievoorziening, het gevolgde proces en de alsnog te zetten stappen met betrekking tot de besluitvorming inzake de verhuizing naar de MARKAZ te Vlissingen.

Alvorens hierop in te gaan wijst het College op de volgende vaststaande feiten en/of uitgangspunten.

- Het besluit van de Minister van Defensie om de Marinierskazerne in Vlissingen te realiseren staat niet ter discussie. Dit besluit is genomen op politiek niveau in nauw overleg tussen de Minister en de Tweede Kamer en valt dus onder het primaat van de politiek. Hierdoor is geen formele medezeggenschap mogelijk met betrekking tot dit besluit. Medezeggenschap kan dus uitsluitend betrekking hebben op besluiten die vervolgens zijn genomen door het bevoegde gezag ter uitvoering van het besluit ten principale (de *'hoe-vraag'*).
- Op het besluit met betrekking tot de keuze van het bevoegde gezag om de MARKAZ te realiseren via aanbesteding in de constructie van PPC en DBFMO, is medezeggenschap toegepast op het niveau van de CMC. Daarmee is de uitkomst van dit overleg tussen de S-G en de CMC over het sourcingtraject voor partijen een gegeven en staat deze uitkomst evenmin ter discussie op het niveau van het overleg tussen het HDE en de TRMC.
- Het bevoegde gezag heeft ervoor gekozen om de medezeggenschap rond de verhuizing naar de MARKAZ in te richten door middel van de instelling van de TRMC Verhuizing MARKAZ. In het instellingsbesluit genomen door de PC-ZSK, naderhand aangevuld met het addendum, is vastgelegd dat deze TRMC het overleg voert over de aangelegenheden met betrekking tot de verhuizing van het personeel naar de MARKAZ, daaronder tevens begrepen de aangelegenheden betreffende het woon-, werk- en leefklimaat. In het addendum is voorts bepaald dat de Commandant Marine Training Command/Groepsoudste Mariniers wordt aangemerkt als het HDE/de overlegpartner van de TRMC. Het bestaansrecht van de TRMC, diens mandaat om over aangelegenheden die betrekking hebben op de verhuizing van het personeel het overleg te voeren, evenals de bevoegdheid van het HDE om dit overleg met de TRMC te voeren staan hiermee niet ter discussie.
- Het uitgangspunt dat te allen tijde moet worden gerespecteerd is dat de medezeggenschap in een vroeg stadium moet worden betrokken, gehoord en op relevante momenten vroegtijdig wordt ingeschakeld, om zodoende beïnvloeding van besluitvorming daadwerkelijk mogelijk te maken. Een goede informatie-uitwisseling is de basis hiervoor.
- Het HDE heeft op de hoorzitting toegezegd dat de TRMC in de gelegenheid wordt gesteld om in een aparte ruimte de OS in het computersysteem te raadplegen. Een expert is op afroep van de TRMC in een belendende ruimte beschikbaar.

Overwegingen ten aanzien van de van toepassing zijnde regelgeving

Ten aanzien van de formele bevoegdheden van de TRMC merkt het College het volgende op.

Door de TRMC is gesteld dat zij adviesrecht heeft op grond van het BMD ten aanzien van de behoeftestelling/de OS. Daarnaast meent zij dat de URD moet worden toegepast omdat sprake is van een reorganisatie waarbij gevolgen zijn voor vijf of meer arbeidsplaatsen.

Het College merkt op dat de behoeftestelling onderdeel is van het Defensie Materieel Proces. Dit proces is ontworpen teneinde de Tweede Kamer en de departementale leiding te voorzien van informatie over de benodigde materiele voorzieningen. In de eerste fase wordt een zogenoemd DMP-A (wat heeft Defensie nodig om te kunnen functioneren) opgesteld.

Zoals aangegeven is dit document bestemd ter informatie van de Tweede Kamer, in het kader van het overleg van de Minister met de Kamer, in casu over zijn voornemen om de Marinierskazerne naar Vlissingen te verplaatsen en zijn besluitvorming ter zake.

De behoeftestelling is op politiek niveau bepaald en gelet op het bepaalde in artikel 29, tweede lid onder a, BMD is deze derhalve niet adviesplichtig.

⇒ Het College stelt vast dat de behoeftestelling als zodanig niet adviesplichtig is.

De OS is de concrete vertaling van de behoeftestelling (wat moet er allemaal geregeld worden?). Als zodanig hoeft dit instrument niet (of niet geheel) adviesplichtig te zijn, aangezien de OS tal van concrete maatregelen over een breed spectrum kan bevatten, die niet noodzakelijker wijze betrekking hoeven te hebben op aangelegenheden als bedoeld in artikel 29 BMD.

Dit laat echter onverlet dat de invulling van de OS met zich mee kan brengen dat soms ook adviesplichtige (voorgenomen) maatregelen als bedoeld in artikel 29 BMD moeten worden genomen.

Het is daarom van groot belang dat de TRMC in de gelegenheid wordt gesteld de OS en alle relevante informatie in dat kader door te nemen zodat zij kennis kan nemen van de inhoud ervan en op basis van deze informatie haar positie kan bepalen. Het verstrekken van informatie, in casu de raadgeving van de OS, is van belang opdat de TRMC in de gelegenheid wordt gesteld om haar functie uit te oefenen. Het gaat om zowel het meedenken met het HDE over wat nodig is voor het realiseren van een kazerne 'fit for purpose', alsook het beoordelen of formele adviesrechten op grond van regelgeving moeten worden geclaimd.

Het HDE heeft ter hoorzitting ook toegezegd dat de TRMC de OS kan inzien, het College gaat er vanuit dat deze toezegging gestand wordt gedaan, waardoor alsnog aan zijn informatieplicht wordt voldaan.

⇒ Het College stelt vast dat de OS als zodanig niet dan wel niet geheel adviesplichtig is.

⇒ Het College stelt vast dat het HDE aan zijn informatieplicht moet voldoen door de volledige OS ter beschikking te stellen aan de TRMC. De TRMC kan na raadpleging van de volledige OS haar positie bepalen.

Het College is van oordeel dat het vervolgens een zaak van partijen is om in gezamenlijkheid vast te stellen welke onderwerpen in de OS moeten leiden tot voorgenomen maatregelen als bedoeld in artikel 29, eerste lid, van het BMD. Ten aanzien van deze voorgenomen maatregelen dienen partijen het overleg met in achtname van artikel 29, derde en vierde lid, 30 en 31 BMD te voeren. Zij dienen de dialoog over elkaars gemotiveerde standpunten aan te gaan, alle argumenten die worden aangevoerd in de overwegingen te betrekken om vervolgens tot overeenstemming te komen.

Het College benadrukt hierbij dat het kan gaan om maatregelen als bedoeld in artikel 29, eerste lid onder d, BMD, maar dat niet kan worden uitgesloten dat ook andere maatregelen als opgesomd in artikel 29, eerste lid, BMD aan de orde kunnen zijn. Zoals bij de uitgangspunten is aangegeven is de TRMC door het bevoegde gezag ingesteld om het overleg over aangelegenheden met betrekking tot de verhuizing van het personeel te voeren, deze bevoegdheid beperkt zich niet tot de aangelegenheid bedoeld in artikel 29, eerste lid, onder d, BMD.

- ⇒ Het College stelt vast dat partijen de OS moeten doorlopen, teneinde vast te stellen welke onderwerpen nadere besluitvorming vergen als bedoeld in artikel 29 BMD.
- ⇒ Op de aldus geïnventariseerde onderwerpen dient de in het BMD voorgeschreven adviesprocedure te worden toegepast.

Door de TRMC is gesteld dat (ook) de URD moet worden toegepast, aangezien sprake is van een reorganisatie. Het HDE meent dat de URD in casu toepassing mist, omdat de eenheden die naar de MARKAZ verhuizen geen organisatorische wijzigingen ondergaan. Het College stelt vast dat het bevoegde gezag heeft gekozen voor de instelling van een TRMC, waartoe men overgaat indien sprake is van een reorganisatie, zie artikel 7 BMD. Het College stelt eveneens vast dat het bevoegde gezag bij brief d.d. 26 juni 2015 het project MARKAZ aanmeldt bij de werkgroep Algemeen Personeelsbeleid/werkgroep REO vanwege het URD-traject samenhangende met de sourcing. In deze brief wordt toegelicht dat een URD-traject wordt gestart in verband met het vervallen van functies bij *zowel het CZSK alsook bij het CDC*. In het beleidsvoornemen van 21 januari 2016 wordt gesproken over doel en motieven van de reorganisatie. Hierbij is aangegeven dat de verhuizing niet tot doel heeft de organisatie van de betrokken eenheden aan te passen. Een formatieve toe- of afname van de formatie van de betrokken eenheden is niet te voorzien. De wijzigingen hebben betrekking op het nieuw te vormen kazernecommando (het domein van het CZSK) en het opheffen van functies bij de ondersteunende dienstverlening die wordt uitbesteed (het domein van het CDC). Het College heeft begrepen dat toen, in 2016, deze aangelegenheden werden benoemd als onderwerp van overleg en medezeggenschap van de TRMC MARKAZ Zeeland.

Evenwel wordt in de overlegvergadering van 4 juli 2017 door partijen overleg gevoerd over het

c-VRP, waarbij door de TRMC op- en aanmerkingen worden geplaatst bij dit document en door het HDE wordt opgemerkt dat hij graag tot overeenstemming wil komen.

Tot slot blijkt dat in februari 2018 opnieuw een VRP is vastgesteld, waarin is opgenomen dat is besloten tot het scheiden van het kazernecommando (het domein van het CZSK) en het exploitatiemanagement (het domein van het DOSCO), waarbij ook sprake is van gevolgen voor 54 arbeidsplaatsen, waarvan 47 militairen en 7 burgermedewerkers. In het VRP van 20 februari 2018 is geregeld dat de TRMC MARKAZ Zeeland bevoegd is om de medezeggenschap met betrekking tot deze reorganisatie te behandelen.

Op de hoorzitting van 13 juli 2018 is door de aanwezige vertegenwoordiger van de vakorganisatie VBM toegelicht dat tussen Defensie en de SCO overleg gaande is over de overheveling van taken van de TRMC MARKAZ Zeeland naar de TRMC Verhuizing MARKAZ, in het bijzonder ten aanzien van het kazernecommando, omdat dit een aangelegenheid is van het CZSK en niet van het DOSCO.

Vorenstaande informatie maakt duidelijk dat verschillende signalen worden afgegeven. Het bevoegde gezag kiest voor de instelling van de TRMC, waarmee het de behandeling van reorganisatieaangelegenheden veronderstelt. In het overleg met de TRMC wordt getracht tot overeenstemming te komen over het c-VRP. Het bevoegde gezag stelt echter ook dat de reorganisatie slechts betrekking heeft op de opheffing van de ondersteunende dienstverlening vanwege de uitbesteding van dienstverlening en de positionering van het kazernecommando bij het CDC, zodat de TRMC MARKAZ Zeeland bevoegd is tot behandeling.

En uit het nieuwe VRP blijkt dat inmiddels is gekozen voor het positioneren van het kazernecommando bij het CZSK, waardoor de TRMC weer in beeld komt, aangezien de besluitvorming over het kazernecommando mogelijke gevolgen heeft voor arbeidsplaatsen van militairen. Het ligt naar het oordeel van het College dan ook voor de hand dat de TRMC wordt aangewezen als bevoegd tot het uitoefenen van medezeggenschap ter zake.

Door het HDE is opgemerkt dat de recente ontwikkelingen rond het kazernecommando niet zouden moeten worden betrokken bij de advisering over het geschil. Het College kan zich in dit standpunt niet vinden. Het College dient te bemiddelen en te adviseren met het doel dat partijen nieuwe stappen zetten, het overleg moet worden gevoerd en worden voortgezet. In dit licht kan de recente besluitvorming over het kazernecommando niet buiten beschouwing worden gelaten.

Het voormelde in zijn overwegingen betreffende komt het College tot de conclusie dat het bevoegde gezag aanvankelijk kon oordelen dat de reorganisatie zich vooral zou voltrekken bij de ondersteunende diensten vanwege het sourcingstraject en dat de medezeggenschap daarover een taak was van de TRMC MARKAZ Zeeland, maar dat hiermee niet wordt verklaard waarom in verband met de aangelegenheden over de verhuizing werd gekozen voor de instelling van de TRMC, met de daarbij behorende spelregels (zoals omschreven in ROR, URD en Aanwijzing SG A983).

Het College merkt verder op dat niet is uitgesloten dat het verplaatsen van de meerderheid van eenheden naar Vlissingen en het achterlaten van andere eenheden, zoals MARSOF, gepaard kan gaan met organisatorische wijzigingen c.q. gevolgen voor arbeidsplaatsen.

Tevens is gebleken dat de huidige populatie van de Marinekazerne Vlissingen ook zullen worden te werk gesteld in de MARKAZ, hetgeen ook organisatorische en personele gevolgen kan hebben.

Indien tot slot ook rekening moet worden gehouden met de besluitvorming van februari 2018, dus het scheiden van de rol van het kazernecommando en het exploitatiemanagement, dan kan het eerdere standpunt van het bevoegde gezag, inhoudende dat de verhuizing slechts een reorganisatie in het domein van het CDC/DOSCO betekent, geen stand (meer) houden. De gevolgen in het domein van het CZSK zijn onmiskenbaar.

Het ligt in de rede dat de URD/Aanwijzing SG A983 alsnog wordt toegepast en dat de TRMC daarbij de formele medezeggenschapbevoegdheden uitoefent, in het bijzonder gelet op de personele gevolgen (arbeidsplaats en/of functie) van het besluit inzake het kazernecommando. De vraag of de realisatie van de MARKAZ ook voor andere eenheden dan de mariniers personele gevolgen als bedoeld in de URD heeft, zou door partijen nader moeten worden onderzocht.

- ⇒ Het College stelt vast dat het eerdere standpunt van het bevoegde gezag dat de reorganisatie slechts personele gevolgen had voor Defensiemedewerkers die werkzaam zijn binnen het domein van het DOSCO (voorheen het CDC) nu geen stand meer kan houden.
- ⇒ Het College stelt vast dat in ieder geval de besluitvorming van februari 2018 ten aanzien van het kazernecommando een reorganisatie met vooral personele gevolgen in het domein van het CZSK tot gevolg heeft.
- ⇒ Het College oordeelt dat de formele medezeggenschap ten aanzien van een reorganisatie met personele gevolgen in het domein van het CZSK bij de TRMC dient te liggen.

Overwegingen ten aanzien van het proces

De TRMC stelt dat de medezeggenschap niet (tijdig) is betrokken in het proces, de fase die voorafging aan het treffen van (voorgenomen) maatregelen en verwijst hierbij naar eerdere uitspraken van het College inzake tijdige inschakeling van de medezeggenschap zodat die vanuit expertise en deskundigheid kan meedenken over het voorliggende onderwerp. Op zo'n moment is dus nog geen sprake van een formele adviesaanvraag, het gaat om de voorbereidings-/studiefase.

Hier wreekt zich dat tussen de aanvang (DMP-fase, 2012), advisering door de CMC over het sourcingtraject (februari 2014), de instelling van de medezeggenschapsorganen (LMC in november 2015, TRMC in februari 2016), de aanvulling van de bevoegdheid van de TRMC (juni 2017) en het feitelijk acteren door de TRMC (vanaf februari 2017) veel tijd verlopen en verloren gegaan is.

Naar het oordeel van het College is de adequate en tijdige inrichting van medezeggenschap, evenals de facilitering ervan, een verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag en dient zij die verantwoordelijkheid voortvarend in te vullen. Tussen de initiële besluitvorming (2012) en de inrichting van medezeggenschap in 2015-2016 is bijzonder veel tijd verlopen en verloren gegaan.

Het College wijst erop dat het DMP-traject en het medezeggenschapstraject op basis van de URD en het BMD deels parallelle trajecten zijn, zodat de invloed van de medezeggenschap via meedenken en overleg in de voorbereidingsfase en advisering (al dan niet gekoppeld aan het overeenstemmingsvereiste) op basis van het BMD dan wel URD effectief kan zijn.

Juist indien medezeggenschap feitelijk niet of moeizaam wordt ingevuld, zoals dit het geval is geweest met de LMC, dient het bevoegde gezag zijn verantwoordelijkheid te nemen d medezeggenschap tijdig in te richten en faciliteiten te verlenen, zodat de bemensing van deze organen mogelijk wordt gemaakt. Dit heeft het pas in 2017 gedaan, door de taak van de LMC aan de TRMC toe te bedelen. Toen was de OS inmiddels al ingevuld. Het bevoegde gezag stelt dat het personeel ondanks het ontbreken van formele en effectieve medezeggenschap toch invloed op de OS heeft kunnen uitoefenen, het HDE verwijst hierbij o.a. naar de samenstelling van de Stuurgroep en de expertgroepen die de OS hebben beoordeeld. Het College merkt dienaangaande op dat deze vorm van participatie op geen enkele wijze kan worden gelijkgesteld met het uitoefenen van medezeggenschap op grond van de regelgeving. Immers, de URD en het BMD bieden de medezeggenschap rechten, plichten en bevoegdheden die ook kunnen worden afgedwongen. Deze kenmerken ontbreken bij informele deelname, zoals via participatie in de Stuurgroep en deelneming aan de expertgroepen.

Uitgaande van het moment dat de TRMC actief is geworden (februari 2017) en het moment waarop zij informeel, niet schriftelijk, om advies is gevraagd (28 juni 2017) kunnen eveneens vraagtekens worden geplaatst bij de tijdige betrokkenheid.

- ⇒ Het College stelt vast dat tussen de initiële besluitvorming en de inrichting van (effectieve) medezeggenschap te veel tijd is verlopen en verloren is gegaan. Het bevoegde gezag had hierin eerder verantwoordelijkheid moeten nemen. Blijkbaar is veel tijd besteed aan de formele kanten van medezeggenschap en vormgeving en niet aan het onderliggende doel om een tijdige betrokkenheid van het personeel en het daadwerkelijk kunnen uitoefenen van medezeggenschap.
- ⇒ Het College is van oordeel dat participatie in de besluitvorming via Stuurgroep en expertgroepen niet kan worden gelijkgesteld met formele medezeggenschap.
- ⇒ Het College stelt vast dat de medezeggenschap niet tijdig is betrokken in het proces.

Wel kan worden vastgesteld dat partijen informeel wellicht één stap hebben gezet in het proces van meedenken en meepraten ten aanzien van de OS, aangezien het HDE de TRMC eind juni 2017 informeel om advies heeft gevraagd, de TRMC heeft aansluitend haar inbreng gegeven middels haar advies van september 2018.

De bondige reactie die volgt op dit advies is van de CDS. Zijn antwoorden zijn bovendien gericht aan de PC-ZSK en het HDE. Deze wijze van communiceren is niet dienstig geweest voor het voeren van vruchtbaar overleg. Uit de overlegde informatie blijkt verder dat op geen enkele manier over het advies en reactie daarop overleg is gevoerd in de overlegvergadering tussen partijen. Van een dialoog gericht het bereiken van wederzijds begrip, uitwisseling van elkaars standpunten of enige vorm van consensus is het College niet gebleken.

- ⇒ Het College stelt vast dat het proces van informeel meedenken wel is aangevangen, maar niet naar behoren is voortgezet in daadwerkelijke medezeggenschap.

De TRMC klaagt erover dat zij niet over alle informatie beschikt die zij nodig heeft voor het vervullen van haar taak. Het HDE stelt dat de medezeggenschap alle informatie heeft waarover hijzelf beschikt en dat de Projectdirectie en de experts desgevraagd de TRMC van informatie hebben voorzien.

Uit de stukken en de toelichting ter zitting blijkt dat de TRMC inzage wil in de volledige OS, maar ook dat zij tijdig op de hoogte wil worden gehouden van ontwikkelingen, zoals een milieu- en/of RI&E-rapportage.

Het College stelt vast dat het HDE heeft toegezegd dat de TRMC alsnog inzage krijgt in de volledige OS. Hiermee wordt invulling gegeven aan de concrete vraag van de TRMC.

Het College merkt verder op dat het HDE een haal- en brengplicht heeft met betrekking tot informatie die relevant is. Hij moet dus gevraagd en ongevraagd gegevens verstrekken die van belang zijn voor het functioneren van de TRMC.

De omstandigheid dat de Projectdirectie en experts desgevraagd een toelichting op de OS hebben gegeven, ontslaat het HDE niet van zijn verplichting om in de overlegvergadering toe te lichten wat er speelt, waarover de TRMC nu wordt gevraagd om haar mening/inbreng, waarover exact schriftelijk om advies wordt gevraagd en op welke titel die adviesaanvraag geschiedt. Evenzo dient de TRMC ook duidelijk aan te geven wat zij nodig (dacht en) denkt te hebben voor het vervullen van haar taak.

- ⇒ Het College is van oordeel dat het HDE met betrekking tot de informatievoorziening actief invulling moet geven aan zijn haal- en brengplicht.
- ⇒ Het College is van oordeel dat de TRMC duidelijk zal moeten aangeven welke informatie zij nu nog nodig denkt te hebben.

Hoe verder?

Het HDE heeft gevraagd naar handvatten die partijen kunnen gebruiken voor het vervolgen van het overleg.

Het College wijst dienaangaande op het volgende.

De TRMC moet alsnog in de gelegenheid worden gesteld om haar bevoegdheden uit te oefenen, daarbij kan zij gebruik maken van alle rechten en bevoegdheden die passen bij het doel van de medezeggenschap, namelijk het reëel uitoefenen van invloed op de besluitvorming, zonder dat dit overigens mag ontaarden in onnodige vertraging.

Het College meent dat het overleg tussen partijen moet verlopen langs de spelregels zoals die zijn opgenomen in de ROR, de URD/Aanwijzing SG A983 en het BMD.

In de voorbereidings-/studiefase is sprake van een beleidsvoornemen. In deze fase van informele medezeggenschap wordt de medezeggenschap geïnformeerd en gevraagd mee te denken. Indien sprake is van een reorganisatie wordt een TRMC ingesteld die meedenkt over de totale inhoud van de c-VRP.

In de besluitvormingsfase worden door het bevoegde gezag voorgenomen besluiten/maatregelen genomen, die mogelijk adviesplichtig zijn voorgelegd. Het voorgeschreven, formele adviestraject wordt dan doorlopen, zoals ten aanzien van de vaststelling van de VRP (URD/Aanwijzing SG A983).

Na afronding van het voorgeschreven overleg volgt de implementatiefase en tot slot de evaluatie. In deze laatste fasen is in het overleg een taak voor de reguliere medezeggenschap weggelegd voor het toezien op een goede uitvoering en het voorstellen en bespreken van verbeterpunten.

In alle fasen is sprake van een actieve en passieve informatieplicht van het HDE jegens zijn medezeggenschapsorgaan.

- ⇒ Het College stelt vast dat de URD/Aanwijzing SG A983 en het BMD de (op zichzelf duidelijke) spelregels bevatten die nodig zijn voor het voeren van goed overleg.

Ten aanzien van het vervolgen van het overleg over de verhuizing acht het College het zinvol dat eerst een of enkele bijeenkomst(en) wordt/worden belegd waaraan alle betrokkenen, de TRMC, het HDE, een afvaardiging van de CDS, het CZSK, het DOSCO en vanuit de Projectdirectie deelnemen. Het College geeft in overweging dat dit overleg plaatsvindt onder voorzitterschap van een onafhankelijke derde, bijvoorbeeld afkomstig uit het Inspectoraat-Generaal der Krijgsmacht (IGK). Dit overleg zou dan kunnen worden benut om te inventariseren waarover partijen het ten aanzien van de OS eens zijn en wat hen gescheiden houdt c.q. welke informatie alsnog dient te worden verstrekt. Verder dienen in dit overleg de uitgangspunten voor het vervolgoverleg te worden vastgesteld, zoals welke besluiten/voorgenomen maatregelen vallen onder de toepassing van de URD en/of het BMD (adviesplichtige besluiten). Vervolgens worden door de TRMC en het HDE het krachtens het BMD voorgeschreven overleg en medezeggenschap toegepast op deze voorgenomen besluiten.

- ⇒ Het College adviseert dat eerst een of meerdere bijeenkomsten worden belegd met alle betrokkenen met het doel te inventariseren waarover men het eens is en waarover niet. Tevens dienen de uitgangspunten voor het nader te voeren overleg tussen partijen te worden vastgesteld.
- ⇒ Het College geeft in overweging dat de bijeenkomst(en) onder begeleiding van een onafhankelijke derde, bijvoorbeeld vanuit het Inspectoraat-Generaal der Krijgsmacht plaatsvinden.

Advies

Het College adviseert de Commandant der Zeestrijdkrachten te beslissen dat een of meerdere bijeenkomsten worden belegd, met in achtneming met hetgeen hiervoor is overwogen ten aanzien van het geschil, bij voorkeur onder (proces-)begeleiding door een onafhankelijke derde.